

Ο Πλάτανος της Πλατείας

Του Στρατή Μισογίρη

Έχουν και τα φυτά το βασιλιά τους. Άλλωστε έχει επίσημα πολιτογραφηθεί στην επιστήμη της φυτολογίας το «Βασίλειο των φυτών» και ο Πλάτανος είναι ο αναγνωρισμένος και απόλυτα παραδεχτός βασιλιάς τους.

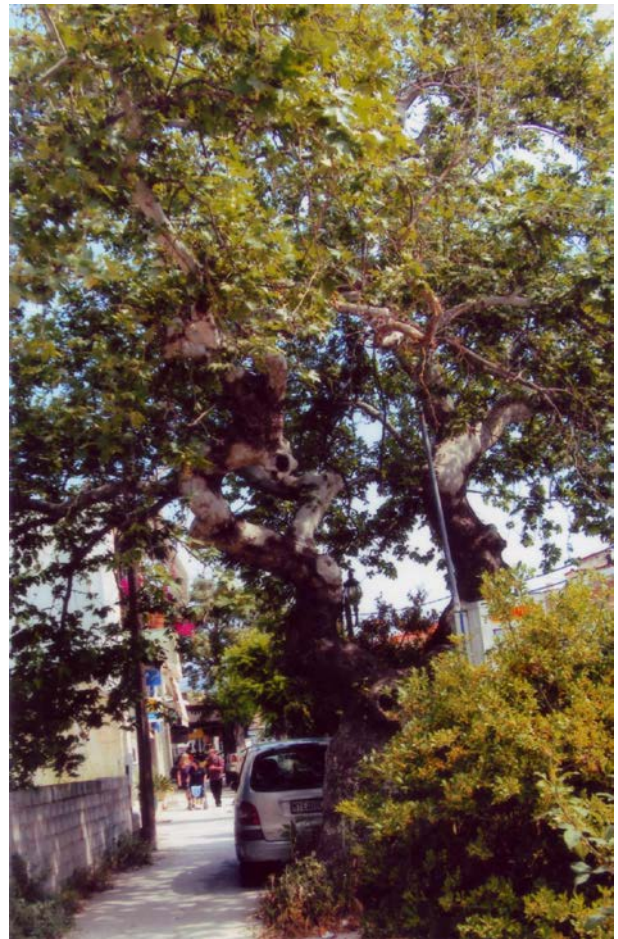
Στην Πλατεία της Καλλονής κυριαρχεί με τη μεγαλόπρεπη κορμοστασιά του, τα πολυκλαδα φυλλώματα και την κατοχρονιάτικη ζήση του.

Μού 'λεγε η Κατίνα Κεφάλα, η ακμαία αεικίνητη της Πλατείας κυρά, πως τον θυμάται απ' τα παιδικά της χρόνια να δεσπόζει στο δεξί μουράγιο, μπροστά στο πατρικό της σπίτι και ν' απολαμβάνουν τα καλοκαίρια τη δροσερή σκιά του οι θαμώνες του διπλανού καφενεδιού.

Οι περαστικοί στέκονταν να πάρουν την ανάσα τους κάτω απ' την ολόδροση σιλουέτα του κι οι βολταδόροι θαύμαζαν το μουσικό θρόισμα των ασημόχρυσων φύλλων του.

Πάνω απ' τα εκατό, τα χρόνια της ζωής του. Κι όμως δεν φαίνεται γερασμένος. Στα νιάτα του δέχονταν στον τρυφερό κορμό του τα μονογράμματα των νεαρών ερωτευμένων κι ο κοινοτικός κλητήρας κολλούσε πάνω του τις ανακοινώσεις και τις διακηρύξεις. Και τα παιδιά σκαρφάλωναν βιαστικά να πάρουν τα μικρά αυγουλάκια απ' τις φωλιές των πουλιών. Μόνο χαρές και καλοσύνες φίλεψε απλόχερα στους παλιούς χωριανούς μας.

Η παροιμία του ξενιτεμένου Νικολού τον αδικεί με την ειρωνεία της. Μαζί με την υπόσχεση του γρήγορου γυρισμού, που έγραφε

στους δικούς του, έδινε χαιρετίσματα σε συγγενείς και φίλους, χωρίς να ξεχάσει το φίλο των παιδικών του χρόνων, τον πλάτανο. *«Χαιρέτα μου τον πλάτανο και Νικολό καρτέρα»*. Ο Νικολός όμως δεν είναι αφελής, που στέρνει χαιρετίσματα στον πλάτανο του χωριού του. Γιατί κι εμείς οι ξενιτεμένοι κρύβουμε μέσα μας έναν Νικολό. Μόνο που δεν έχουμε τη δύναμη να το μολογήσουμε.

Ο Πλάτανος της Πλατείας μας φυτεύτηκε στο φρύδι του δεξιού μουράγιου του Αχερώνα ποταμού από κάποιον πρόγονο της οικογένειας Καρέκου στη δεκαετία του 1880.

Απόμακρος από τις συνήθεις παρέες του, τους ελατούς και τους δέντρους, τις καστανιές και τις φτελιάδες, τις ιτιές και τους πεύκους,

μεγάλωνε καλόβουλα και υπομονετικά και λιτοδίαιτα, πίνοντας τα μισοπότηρα νερά των θαμώνων του γειτονικού καφεενεδιού. Όσπου οι ρίζες του άγγιζαν την κοίτη του ποταμού, για να χορτάσει νερό. Γιατί «ο πλάτανος θέλει νερό κι η λεύκα θέλει αέρα».

Πρόκοβε λοιπόν με εξαιρετική ζωντάνια, ρίζωνε ανάμεσα στις ξερολιθιές και φούντωνε απλώνοντας τα πλατύφυλλα βλαστάρια του. Σα μέστωσε για τα καλά κι έχτισε στέρεα το κορμί του, άρχισε να σκορπίζει τριγύρω τα ελαφρά σποράκια, χωμένα στα μπαμπακιένια συννεφάκια του, να πλανιόνται δω κι εκεί, με την πιο ανάλαφρη ανάσα του αγέρα.

Στο πιάσιμο και στο γρήγορο ξεπέτιασμά του ο πλάτανος είναι ευλογημένος απ' το Θεό. Έτσι και μπήξεις ένα ξερό πλατανόξυλο σε δροσερό χώμα, αλλά να μην είναι ξεφλουδισμένο, θ' αρχίσει γρήγορα να ντύνεται στα πράσινα, να ριζώνει, να ξεπετά κλαριά και φύλλα και να βλασταίνει σαν το μαγικό ραβδί του Ααρών.

Μου είχε διηγηθεί ο Ασημάκης Δέλιος, απόγονος της μεγάλης αρχοντικής οικογένειας των Ντέληδων, πως τότε, γύρω στο '32-'35, που είχε κάνει ένα φεγγάρι αγροφύλακας, παραφύλαξε μια νύχτα στα Τσόνια να συλλάβει έναν Ανεμοτίσο τσομπάνη, που βόσκιζε τα πρόβατα σ' ένα χωράφι, χωρίς να πληρώνει τον ιδιοκτήτη.

Αυτός το κατάγγειλε στο Συμβούλιο Αγροφυλακής Καλλονής κι ο Αγροφύλακας της περιοχής Ασημάκης Δέλιος πήρε την εντολή να συλλάβει επαυτοφόρω τον παραβάτη. Πράγματι τον «έπιασε στα πράσα» και του 'κανε μήνυση.

Επιστρέφοντας όμως τη χειμωνιάτικη μεσονύχτια ώρα στο σπίτι του, που ήταν πα-

ραδίπλα στον Πλάτανο, άκουσε βογγητά. Πλησίασε και είδε στον κορμό του Πλάτανου δεμένο έναν αδύνατο μεσήλικα άντρα να τουρτουρίζει. Τον έλυσε και τον πήρε στο σπίτι. Ήταν απ' τα Τελώνια (Αντισσα), του είπε, και είχε έρθει στην Καλλονή ν' αγοράσει ένα μουλάρι. Καθώς πήγαινε το βράδυ να κοιμηθεί στο Χάνι του Νέμτσα, τον έπιασαν δυο παλικαράδες να τον ληστέψουν. Τα λεφτά όμως τά 'χε αφήσει στον τουρβά του στο Χάνι. Κι αυτοί για να τον κάνουν να μολογήσει, τον έδεσαν στον Πλάτανο. Ο κορμός του τότες μόλις θα τον αγκάλιαζε ένα ξεπεταγμένο παιδί. Τόσο χοντρός θα 'ταν.

Ύστερα πήρε ψήλος, κλαδώθηκε πάνω απ' τα κεραμίδια του σπιτιού του Καρέκου και φούντωσε για να προσφέρει τη δροσιά του πιο πολύ στο διπλανό καφεενεδάκι.

Αραγμένοι στις ψαθοκαρέκλες τα καλοκαιριάτικα απόβραδα οι δουλευτάδες της αγροτιάς, στέγγωναν τον ιδρώτα τους, απολαμβάνοντας τον «βαρύ γλυκύ» τους ή ρουφώντας ηδονικά το ρακί τους με τη γευστική αποκλειστικότητα των λιτών μεζέδων.

Ο καιρός περνούσε και τα χρόνια έτρεχαν κάτω απ' τις τοπικές ανατροπές. Η γειτονιά του Πλάτανου άλλαξε. Έγιναν όλα αλλιώτικα. Το σόι του Καρέκου σκορπίστηκε. Παντρεύτηκαν τα παιδιά και φамίλιωσαν στα δικά τους σπίτια. Ο αφέντης Καρέκος μετοίκησε στους ουρανοί, το σπίτι εγκαταλείφθηκε, ερημώθηκε. Το καφεενεδάκι έκλεισε, οι κακοκαιρίες το γκρέμισαν. Ο ποταμός καλύφθηκε με χοντρήτσιμεντόπλακα και αφανίστηκε το παραδοσιακό μουράγιο. Ποτάμι και μουράγια έγιναν Πλατεία.

Μόνο ο Πλάτανος έμεινε ολόρτος. Να παίρνει με τα χρόνια ψήλος και άπλωμα κι ο κορμός να γίνεται όλο και πιο χοντρός. Σάρκα σφιχτή, ατσαλένια, χωρίς νεύρο και ποντίκι,

σάρκα αθλητή. Έτσι, που έγινε παίεμα. Ο Πλάτανος της Πλατείας!

Τόσοι άντρες πρέπει να τον αγκαλιάσουν για να μετρήσουν τα χρόνια του. Πού 'χει ξεπεράσει τα εκατό. Ωστόσο στέκει στιβαρός, με το χρυσοκίτρινο ξύλο του να λαμποκοπά στο φως. Κι αποτυπώνει τ' ακούσματα των περαστικών κι αποθηκεύει όλα τα γενόμενα του χωριού, όπως τόσων και τόσων χρόνων τα 'χει σωρεύσει μέσα του. Στην Καλλονή έχουν έρθει όλα τα πάνω-κάτω. Η εξέλιξη κι ο πολιτισμός έχουν φέρει μια αλλαγή τέτοια, που αγγίζει την τρέλα των χωριανών. Μόνο ο Πλάτανος της

Πλατείας στέκει σταθερός, ακλόνητος, γρανιτένιος και συλλογιέται με θλίψη το τωρινό κατάντημα του χωριού του, με το πικρό παράπονο πού 'χει στα πόδια του, τους ξέχειλους σκουπιδοκουβάδες και τα γατόσκυλα να σέρνουν τις πεταγμένες σακούλες με τ' αποφάγια των περιόικων. Η αποπνικτική βρωμιά τον κάνει ν' ασφυκτιά. Όμως ορθώνεται πλατύκλαδος κι αγναντεύει το μέλλον με τη σιγουριά, πως το χωριό του, πως η ευλογημένη Καλλονή, θα ξαναμπεί στην πορεία της προκοπής, της προόδου, της ανέλιξης.